

A WildHorse Energy Hungary Kft.tevékenységéről

A WildHorse Energy Ltd. perth-i (Ausztrália) székhelyű, a sydney-i tőzsdén jegyzett cég, melyet kifejezetten uránérc kutatás bányászat céljára alapítottak 2005-ben a bányáiparban jelentős gyakorlattal rendelkező személyek, pénzintézetek és befektetési alapok bevonásával. A WildHorse Energy első magyarországi leányvállalatát 2005. október 5-én alapította, WildHorse Energy Hungary Kft. néven.

A WildHorse nemzetközi uránérc-kutatással és feltárással foglalkozó vállalat, melynek vezetősége komoly tapasztalattal rendelkezik a bányászati tevékenységekkel kapcsolatban. Tevékenységi körében olyan területeken levő projektek szerepelnek, ahol korábban már felmerült, vagy volt uránbányászati tevékenység, ahol támogatják a kitermelést és pozitív jogi környezetet teremtenek a bányászatnak.

Miért az urán?

Az energia ellátás biztonsága: Ahogy azt az elmúlt évek mindannyiunk számára láthatóvá, sőt érezhetővé tették, országunk nagyon kiszolgáltatott a gázimportnak.

Könnyen szállítható (kisebb környezetterhelés) és könnyen raktározható: Egy 1000 MW teljesítményű erőmű blokknak évente szénből 1825 vasúti szerelvénynek, uránból 1-2 vagonnak megfelelő mennyiségre van szüksége.

Klíímaváltozás: Ma már a környezetvédők közül is egyre többen elismerik (köztük Stephen Tindale, aki a Greenpeace angliai szervezetének volt a vezetője, valamint az angol Környezetvédelmi Miniszter tanácsadója), hogy a globális felmelegedés korunk egyik legégetőbb problémája, és ahhoz, hogy eredményesen felvehessük a harcot ellene, igenis

szükség van a nukleáris energia részarányának növelésére az energiafelhasználásban, hiszen a CO₂ kibocsátása gyakorlatilag nulla,

Hosszú távon rendelkezésre áll: A jelenlegi felhasználás melleit a feltárt uránkészlet legalább 250 évre elegendő az atomerőműveknek (Matthew Bunn, Harvard Egyetem), de a potenciális készleteket és új technológiákat is figyelembe véve ez akár 10-20 ezer év is lehet.

Nyílik-e uránbánya Pécssett?

A kutatási területeinkkel kapcsolatban hangsúlyozni szeretnénk, hogy a jelenlegi kutatási fázisban a bányanyitásról, mint tényről nem beszélhetünk. Ennek eldöntéséhez több tényezőt kell figyelembe venni. A legfontosabb talán a kitermelhető ásványi nyersanyag mennyisége és itt a hangsúly a kitermelhetőségen van. Rendkívül fontos szempont az urán világpiaci árának alakulása. Ugyanilyen fontos kérdés, hogy a kitermelés elvégezhető-e a környezet megóvása mellett, amire a környezeti hatástanulmányban keressük a választ.

Végül, de nem utolsósorban, fontos, hogy a vállalkozás társadalmi konszen-zusban, az érintett települések lakóinak támogatásával, de legalábbis elutasítása nélkül indulhasson el. Ennek megteremtéséhez kiemelkedően fontosnak tartjuk, hogy már a kutatási szakaszban kellő mértékben tájékoztat-suk a lakosságot, az önkormányzatokat és az érdeklődő civil szervezeteket.

A jelenleg rendelkezésünkre álló információk alapján készítettünk egy koncepciótervet a bányanyitással kapcsolatban, mely főbb jellemzőit az alábbiakban szeretnénk bemutatni.

A tervezett bányászati koncepció

A közelmúltban kidolgozott, előzetes bányászati koncepció lényege, hogy az érc feltárása nem

függőleges aknákon, hanem egy, a felszínre nyíló enyhén lejtős vágatpáron (ún. lejtősaknákon) keresztül valósul meg. Ez valójában két, kellő szélességű alagút, melyen keresztül egyrészt a gépesített közetszállítás valósul meg, másrészt ezek biztosítják a szellőztetést is.

A radiológiai szempontból bevizsgált meddőközetet nem a külszínen, hanem a már termelésből kivont bányavágatokban helyezik el.

Mivel az érczónák jelentős mélységben vannak, ami helyenként akár az 1000 métert is meghaladja, és a kőzet önmagában is igen szilárd, ráadásul a meddőanyag visszatöltése miatt üregek sem maradnak vissza, a külszínen a bányaművelésből származóan semmilyen hatás nem várható.

A tervezett bányászati koncepció és a korábbi bányászat közti fő különbségek az alábbiak!

Sok függőleges akna helyett mindössze egyetlen, külszínre nyíló lejtősakna pár, valamint esetleg két függőleges légakna, aknaszállítás és csillós társzíni szállítás helyett kizárólag dízelüzemű gépjárművekkel történő szállítás a lejtősaknán keresztül, ami jelentősen növeli a termelés hatékonyságát magasabb fokú gépesítettség a fejtésben; a korábbihoz képest legalább kétszeres éves érctermelés; megmaradó üregek helyett visszatömedékelés meddőközettel vagy ércfeldolgozási meddőzaggal, ezáltal sokkal kevesebb, külszínen elhelyezendő meddőanyag;

egyetlen, kisebb területre koncentrált külszíni létesítmények.

A tervezett ércfeldolgozási módszer és annak előnyei

A Javasolt ércfeldolgozási módszer a legfontosabb részeiben lényegesen eltér a korábbi ércfeldolgozástól, mely egyébként a régi bányászat környezeti hatásainak és így a rekultivációs költségeknek is legalább 50%-ért volt felelős:

Savas feltárás helyett szódás feltárás ez az urán mellett lényegesen kevesebb elemet, iont mobilizál a kőzetből.

Lehetőség szerint a meddőzagy visszatömedékelése a bányauregekbe jóval kevesebb külszíni zagyelhelyezés.

Az ércfeldolgozó üzem a bánya bejárata mellett helyezkedne el a feldolgozásra kerülő ércet nem kell közúti forgalomban (hosszasan) szállítani, ezáltal jelentősen csökkenthető a környezeti terhelés.

Száraz zagy technológia a zagynak a bányauregekbe vissza már nem juttatható, kisebb részét mindössze 20%-os nedvességtartalom mellett rakják a zagy tározóba, ami a zagy tározó sokkal nagyobb mechanikai stabilitását eredményezi, ugyanakkor jelentősen csökkenti az oldatelszivárgás lehetőségét, még a szigetelés sérülése esetén is. A korábbi gyakorlattal ellentétben az új zagy tározók megfelelő műszaki védelemmel ellátva készülnének el, ami egyfelől jelenti azok kifogástalan szigetelését, másrészt a monitoring rendszert, amely alkalmas a szigetelés legkisebb sérülésének észlelésére is.

A bányanyitás környezetvédelmi feladatai

Az eljárás két fázisban zajlik. Az első fázisban el kell készíteni az előzetes vizsgálati dokumentációt, amit a környezetvédelmi hatóság a szakhatóságok bevonásával elbírál. Az elbírálás alapján határozza meg azokat a szempontokat, amelyeket a részletes vizsgálat a hatásvizsgálat során figyelembe kell venni az általánosan, a jogszabály szerint előírt tartalmi követelményeken túl.

A környezeti hatásvizsgálati eljárás második szakasza hosszadalmasabb, mivel ebben az esetben közmeghallgatást is kell tartani, ahol minden bejelentkezett ügyfél is részt vehet az érintett lakosságon felül. Az eljárás végén a hatóság környezetvédelmi engedélyt ad ki, ami azután egyik alapjául szolgál a bányászati engedélyezési eljárásnak.

Meg kell jegyezni, hogy a környezeti hatásvizsgálati eljárás jelenti a biztosítékot arra, hogy csak

megfelelő technikák kerülhessenek alkalmazásra, ezért eredménye elutasítás is lehet olyan tevékenységek esetében, melyeknél az engedély kiadását kizáró ok lép fel.

A bányászati tevékenység megkezdésekor a Bányakapitányság által szükségesnek ítélt mértékű összeget kell egy zárolt számlára elhelyezni, amely csak a Bányakapitányság engedélyével
Ez az összeg szolgál a bánya
bezárása utáni rekultiváció finanszírozására és a működés alatt esetlegese

bekövetkező bányakárok fedezőiére Ez a fedezet bankgarancia és biztosítás révén is adható.

A Jelentős fejtési mélyég és a meddőközet tervezett kvázi azonnali visszatömedékelése miatt felszínmozgásos bányakár nem várható, a jelentkező tájesztétikai problémák mértéke minimalizálható. A tervezett tevékenység a megfelelő eljárások alkalmazásával nem fogja veszélyeztetni a felszíni és felszín alatti vizek adottságait, illetve minőségét.

Az üzemeltetés várható időtartama

A pécsi kutatási területünkön, a jelen, korai stádiumban becsülhető kitermelhető ásványvagyonból kiindulva, évi 1.200.000 tonna nyersérc termelés mellett, a bánya élettartamát legalább 20 évre tervezzük. Ehhez adódik még az induló beruházás (külszíni épületek, létesítmények, ércfeldolgozó üzem, lejtőszaknák kihajlása), valamint a bányabezárás és rekultiváció időtartama, melyek együttesen 5 évre becsülhetők.

Átlátható működés

Ahogy azt már eddig is többször kifejezésre jutattuk, kiemelten fontosnak tartjuk, hogy mind a hivatalos szervek, mind a lakosság számára nyit és átlátható módon tervezzük és végezzük tevékenységünket, mert az emberek csak így győződhetnek meg arról, hogy a tervezett tevékenység a lakosság számára milyen előnyökkel jár. Terveink között szerepel egy társadalmi felügyelő testület felállítása, melybe az érintett települések önkormányzatai és civil szervezetek delegálhatnának tagokat. A függetlenség érdekében a tagok munkájukat önkéntesen, mindenféle díjazás nélkül végeznék. A Testület működési költségeinek terhére a Wild Horse viselné.

Várható gazdasági hatások

A térségi gazdaságfejlesztési hatások legfontosabb tényezője a legtöbb esetben a foglalkoztatáson, és az új munkahelyek létrejöttén keresztül valósul meg. Mélyműveléses bányászati üzem létesítése esetén a beruházás nyomán 500 főt foglalkoztató üzem

jöhet létre. Ez a félezzer munkahely teljesen új, létrejöttük nem jár a verseny fokozódásával és már meglévő munkahelyek megszűnésével, miként arra a kereskedelmi és idegenforgalmi szférában gyakran van példa. A közvetlenül érintett önkormányzatok számára az iparűzési és a személyi jövedelem adóból származó bevétel növekedés lehet a legszámottevőbb hatás, amelyet elkönnyelhetnek. Az állam a bányajáradékból és társasági adóból, valamint közvetlenül és közvetve az SZJA-ból, járulékokból és az ÁFA-ból összesen évente több milliárdos bevételi többletbe juthat.

Gyakran ismételt kérdések a WildHorse Energy Hungary Kft. tevékenységével kapcsolatban

A mecseki uránbányát néhány éve zárták be, mert gazdaságtalan volt a termelés. Hogy lehet, hogy most mégis megéri kitermelni az ércet?

A mecseki termelés több mint tíz éve, 1997 végén fejeződött be. Az urán világpiaci ára azóta jelentősen megemelkedett. Ez annak köszönhető, hogy a felhalmozott készletek kimerülőben vannak, a termelés pedig a keresletnek csak körülbelül a 70%-át képes kielégíteni. A jelenlegi kutatási fázisban a bányanyitásról, mint tényről nem beszélhetünk. A kutatási eredmények feldolgozása és üzleti szempontú kiértékelése után lehet csak eldönteni, hogy a feltárt ércvagyon kitermelése gazdaságosan megoldható-e.

Ennek eldöntéséhez több tényezőt kell figyelembe venni. A legfontosabb talán a kitermelhető ásványi nyersanyag mennyisége és itt a hangsúly a kitermelhetőségen van. Rendkívül fontos szempont az urán világpiaci árának alakulása. Ugyanilyen fontos kérdés, hogy a kitermelés elvégezhető-e a környezet megóvása mellett, amire a környezeti hatástanulmányban keressük a választ.

Végül, de nem utolsósorban, fontos, hogy a vállalkozás társadalmi konszenzusban, az érintett települések lakóinak támogatásával, de legalábbis elutasítása nélkül indulhasson el. Ennek megteremtéséhez kiemelkedően fontosnak tartjuk, hogy már a kutatási szakaszban kellő mértékben tájékoztassuk a lakosságot, az önkormányzatokat és az érdeklődő civil szervezeteket.

Tudomásom szerint világszerte sorra felszámolják az atomerőműveket a megoldatlan környezeti problémák miatt, van akkor szükség most az uránbányára?

Korábban, 20-30 évvel ezelőtt valóban volt ilyen tendencia, bár az is inkább abban nyilvánult meg csupán, hogy több országban nem építettek új erőműveket, de a meglevők tovább üzemelhetnek élettartamuk végéig, néhány, jelentős gazdasági erőt képviselő ország pedig (pl. Franciaország, Japán) soha nem is hagyott fel az építéssel. Napjainkban viszont világszerte az atomenergia reneszánsza várható, elsősorban a globális felmelegedés és klímakatasztrófa fenyegetése miatt, ugyanis az atomerőművek gyakorlatilag nem bocsátanak ki üvegházhatású gázokat. További fontos szempont, hogy az atomerőművek üzemanyaga, az urán, nem kötődik annyira egyes kisebb, politikailag gyakran instabil régiókhoz, mint pl. a kőolaj és a földgáz.

Megint az emberek feje fölött döntenek ilyen fontos kérdésben. Miért nem vonták be az engedélyezésekbe a lakosságot és a környezetvédő szervezeteket?

Jelenleg csak a kutatási szakasz elején vagyunk. Mivel maga a kutatás csak elhanyagolható környezeti hatásokkal jár, ezért a jogszabályok szerint elegendő a környezetvédelmi hatóság állásfoglalása. A lakosságnak az a része, melyet maga a kutatási tevékenység közvetlenül érint

tehát a kutatás-sal érintett ingatlanok tulajdonosai részt vesznek az eljárásban. Ha a program a következő fázisba lép, akkor a kitermelés előtti, környezeti hatásvizsgálati eljárásban már részt vehetnek a környezetvédő szervezetek, illetve a teljes érintett lakosságból bárki hozzászólhat. Mindemellett a WildHorse már eddig is informálta terveiről a legfontosabb érintetteket (egyes hatóságok, önkormányzatok), és a jövőben nyilvánosságra fogja hozni mindazon eredményeket, melyek nem sértik üzleti érdekeit, illetve tájékoztat a program előrehaladásáról és további terveiről. A WildHorse célja, hogy mind a hivatalos szervek, mind a lakosság számára nyílt és átlátható módon tervezze és végezze tevékenységét, mert az emberek csak így győződhetnek meg arról, hogy a tervezett tevékenység a lakosság számára is előnyökkel jár. Terveink között szerepel egy társadalmi felügyelő testület felállítása, melybe az érintett települések önkormányzatai és civil szervezetei delegálhatnának tagokat. A függetlenség érdekében a tagok munkájukat önkéntesen, mindenféle díjazás nélkül végeznék. A testület működési költségeinek terhet a WildHorse viselné.

Az állam csaknem 20 milliárd forintot költött a mecseki uránbányák bezárására, a környezeti károk felszámolására és a rekultivációra. Ezt az óriási összeget akkor hiábavalóan költötték el?

Nem. A korábbi állami bányászat okozta károk felszámolása mindenképpen az állam, mint a korábbi uránbánya tulajdonosának a feladata, amit előbb-utóbb el kellett végezni. A WildHorse tevékenysége semmilyen módon nem akadályozza a még hátralevő rekultivációs feladatok végrehajtását és nem teszi feleslegessé a már elvégzett munkákat, hiszen más területen és más technológiával tervezi a kitermelést. A költség egyébként csak első hallásra tűnik hatalmasnak, valójában a kitermelt uránérc értékének mindössze kb. 5%-a,

Az uránérc egy része Pécs város alatt található. Ezek szerint a város területén belül létesülne bánya?

Nem. Külszíni létesítmények lakott területen, védett természeti területen semmiképpen sem

lesznek, legfeljebb fúrások korlátozott számban, melyeknek területigénye néhányszor száz négyzetméterre tehető.

Veszélyeztethetné-e a bányanyitás a környék ivóvízbázisát?

Nem. A bányászattal elméletileg érintett területen nincs olyan víztermelő kút, mely az ércesedés rétegéből nyerné a vizét. Ez egyébként az uránérc természetes jelenléte miatt nem is lehetne.

Igaz, hogy a kutatófúrásoknál külföldiek dolgoztak?

A fúrásoknál három fúrómester dolgozott, akik uniós állampolgárok voltak és az ausztrál fúrási vállalkozó alkalmazta őket. A WildHorse foglalkoztatta a kilencfős kisegítő személyzetet és ők mindannyian magyarok voltak.

Megint egy külföldi cég kezébe fog kerülni a nemzeti vagyon egy része?

Korántsem. A kitermelt urán értékesítéséből származó bevétel nagyobb része magyar munkavállalóknak és alvállalkozóknak lesz kifizetve, a bányajáradék, a társasági adó, ÁFA, személyi jövedelemadó pedig az állami költségvetésbe kerül. A WildHorse tevékenységébe a befektetők már eddig is komoly összeget investáltak, melyet a cég Magyarországon költ el. Természetesen ez a cég is nyereséget szeretne a tevékenysége után, de ennek egy részét ismét csak Magyarországon fektetné be további fejlesztésekbe. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a kutatáshoz és a kitermelés megindításához a WildHorse jelentős tőkét hoz be az országba, aminek befektetésével elég komoly kockázatot is vállal.

Hogyan lehetséges, hogy egy külföldi tulajdonú cég tudta megszerezni a jogot az uránérc kutatására?

Az ásványkincsekkel kapcsolatban világszerte uralkodó az a rendszer, hogy jóllehet az állam birtokolja az ásványi nyersanyagokat, azok kutatását és kitermelését koncessziós díj vagy bányajáradék fejében átengedi különböző gazdasági társaságoknak, minthogy az állam maga rendszerint nem képes vállalni a bányászattal járó jelentős beruházásokat és magas kockázatot.

így a bányavállalkozások valójában mindenki másnál több adót fizetnek a bányajáradék révén, melyet ráadásul akkor is fizetni kell, ha maga a kitermelés esetleg gazdaságtalan.

Visszatérve a mecseki uránércre, természetesen bármilyen magyar tulajdonú vállalkozás is ugyanolyan eséllyel kérhetett volna kutatási jogot, de nyilván a már említett tőkeigény és magas kockázat miatt nem volt ilyen érdeklődő.

Hogyan fogják megakadályozni, hogy a felszínre lerakott meddőzagy ne szennyezze a talajt és a felszín alatti vizeket?

A bányaüregek visszatömedékelése miatt egyrészt a meddőanyagnak nagyságrendekkel kisebb részét kell csak a külszínen elhelyezni, másrészt a száraz zagy technológiának köszönhetően mindössze 20%-os nedvességtartalmú zagy a zagy tározó sokkal nagyobb mechanikai stabilitását eredményezi. Az oldatok elszívargása megfelelő szigeteléssel megakadályozható, illetve eleve olyan területen kell a zagyot elhelyezni, ahol a talaj és a kőzetek már önmagukban is vízzáróak.

Mi történik, ha a bánya működése alatt tönkremegy a cég vagy csődeljárást kér maga ellen? Megint az adófizetők pénzéből kell finanszírozni a rekultivációt?

A bányászati tevékenység megkezdésekor a Bányakapitányság által szükség-gesnek ítélt

mértékű összeget kell egy zárolt számlára elhelyezni, amely csak a Bányakapitányság engedélyével nyitható meg.

Ez az összeg szolgál a működés alatt esetlegesen bekövetkező bányakárok fedezetére, valamint

a

bánya bezárása utáni rekultiváció finanszírozására is, ami magában foglalja az ércfeldolgozó üzem és a zagytározók kármentesítését is.

Mi a biztosíték arra, hogy ebből nem lesz egy „magyarországi Verespatak”?

Szeretnénk leszögezni, hogy a WildHorse Energy-nek semmi köze a verespa-taki eseményekhez. Ausztrália kontinensnyi ország, igen jelentős bányaiparral melyben számtalan társaság működik és indokolatlan azt feltételezni, hogy két cégnek bármi köze van egymáshoz pusztán csak azért, mert ugyanazon a földrészén van a székhelyük.

Ami a dolog technikai részét illeti, az arany és az urán kitermelése és feldolgozása jelentősen eltér egymástól. A WildHorse által Magyarországon alkalmazni kívánt technológia nem jár a verespatakihoz hasonló meddőhányók vagy zagytározók létesítésével és nem használnak hozzá cianidot vagy más, agresszív vegyi anyagot sem.

A WildHorse-nak feltett szándéka a környezet megóvása, a tevékenység pedig szigorú hatósági engedélyezés és felügyelet mellett folyik. Megjegyezzük, hogy a korábbi uránbányászat 40 évig folyt úgy, hogy végső soron nem okozott helyrehozhatatlan környezeti károkat, jóllehet hagyományos technológiával végezték úgy, hogy a kezdeti tervezésnél nem is mindig jártak el kellő körültekintéssel.

A környezeti kockázatokkal szemben milyen előnyökkel jár majd a bányászat a térség számára?

A tervezett bányanyitás jelentős hatással lehet a Pécs és szűkebb-tágabb környezetében élő

emberek életére. A hatások döntő többsége pozitív: a beruházás a nagyfokú gépesítés ellenére is legalább 500 új álláshelyet hoz létre közvetlenül, amely áttételeken keresztül becsléseink szerint a foglalkoztatottság további mintegy 1000 fős bővülését eredményezheti. A kitermelésből élők jövedelmüket nagyrészt helyben költik el, tehát a kereskedelem és szolgál-tatás is profitálhat a tevékenységből.

Az érintett önkormányzatok közvetlen és közvetett módon is jelentős bevétel- növekedésre számíthatnak, amelyből a bányavállalat által fizetett helyi adó 100 milliós nagyságrendű is lehet. A WildHorse szándéka szerint aktívan részt venne a helyi közéletben, támogatást adna közcélú beruházásokhoz, rendez-vényekhez

Összességben a beruházás gazdaságélénkítő hatásai jelentősnek tűnnek, amelyek bőségesen ellensúlyozzák a térség gazdaságára és társadalmára kifejtett esetleges kedvezőtlen következményeket.

Az energiahordozókkal kapcsolatos, mostani sorozatos problémákra gondolva, fog nőni az ország energiabiztonsága, ha megindul a bányászat?

Valószínűleg igen. A WildHorse-nak feltett szándéka, hogy előnyben részesíti a magyar államot, illetve a hazai felhasználókat a termék értékesítésénél. Bár Magyarországon jelenleg nem folyik fűtőelem gyártás (jóllehet a közelmúltban szóba került egy ilyen beruházás is), a Paksi Atomerőmű bővítése kapcsán hosszabb távon mindenképpen előnyt jelenthet mind pénzügyi, mind energia-biztonsági szempontból, ha rendelkezünk a dúsításhoz szükséges alapanyag-gal.

Azt gondolom beszéljünk róla, ütköztessünk érveket-ellenérveket, mi bányászvárosok tudjuk mit adhat a bánya az itt élő embereknek. Még emlékszem Pécs régi fényeire !!